

آیین نامه داوری در بخش تعاونی

بخش اول: کلیات

ماده ۱- اصطلاحات و تعاریف

اصطلاحات و عبارات مندرج در این آیین نامه در معانی مشروح ذیل به کار می‌رود.

۱- داوری: به معنای رسیدگی و حل و فصل اختلافات میان اعضاء یا سهامداران غیرعضو تعاونی‌ها با تعاونی مربوطه یا تعاونی‌ها با یکدیگر و یا اعضاء اتاقهای تعاون با اتاق مربوطه در خارج از دادگاه در اتحادیه‌های تعاونی و اتاق‌های تعاون است که طرفین اختلاف، داوری را به موجب اساسنامه مورد عمل خود یا شرط ضمن عقد یا توافق بعدی به آنها ارجاع نموده‌اند.

۲- مرجع داوری: حسب مورد عبارت است از اتحادیه تعاونی مربوط یا اتاق تعاون اعم از شهرستان، استان و مرکزی، خواه طرفهای دعوا، عضو آن اتحادیه تعاونی یا اتاق تعاون باشند یا نباشند. در صورت عدم وجود اتحادیه تعاونی مربوط یا وقوع اختلاف بین تعاونی‌های با نوع و ماهیت متمایز یا موضوع فعالیت مختلف، مرجع داوری براساس مرکز اصلی این تعاونی‌ها، حسب مورد، اتاق تعاونی شهرستان، استان و مرکزی خواهد بود.

تبصره- مرجع داوری، وظیفه هماهنگی، سازماندهی، نظارت و مدیریت جریان داوری را به عهده دارد بدون آنکه خودمباشرت به داوری کند.

۳- اتحادیه تعاونی مربوط: اتحادیه‌ای است که تعاونی عضو آن است و با موضوع فعالیت آن با فعالیت تعاونی طرف اختلاف، واحد یا مشابه است.

تبصره ۱- در مواردی که تعاونی عضو هیچ اتحادیه‌ای نیست و نیز در مواردی که تعاونی عضو بیش از یک اتحادیه است، اتحادیه تعاونی مربوط اتحادیه‌ای است که موضوع فعالیت آن با موضوع فعالیت تعاونی بیشترین تشابه را داشته باشد.

تبصره ۲- در موارد اختلاف تشخیص با وزارت تعاون است.

۴- سهامدار غیرعضو: شخص حقیقی یا حقوقی غیرعضو که دارای سهام تعاونی است.

۵- داور: فرد یا افرادی که اتحادیه‌های تعاونی یا اتاق‌های تعاون برای انجام داوری موضوع این مقررات، از بین افراد متعهد، با تجربه و دارای دانش حقوقی یا تجاری یا آشنا به موضوعات تعاونی و فنی مربوط به موضوع اختلاف انتخاب می‌نماید. داور در این مقررات اعم از داور واحد یا هیأت داوری است.

ماده ۲- قلمرو و محدوده داوری

۱- داوری میان طرفهای دعوا در محدوده موضوع فعالیت تعاونی و مفاد اساسنامه یا در روابط متقابل تجاری و صنفی آنها مشمول قواعد و مقررات مندرج در این آیین نامه خواهد بود.

تبصره - رسیدگی به دعاوی کیفری و اختلافات با ماهیت یا وصف جزایی از شمول این مقررات خارج بوده و تشخیص این امر با داور یا مرجع داوری است. همچنین رسیدگی به دعاوی اعضا یا سهامداران غیرعضو شرکت‌های تعاونی با یکدیگر یا با اشخاص ثالث جز در صورت توافق دو طرف از شمول این مقررات مستثنی می‌باشد.

۲- طرفین اختلاف که به موجب اساسنامه مورد عمل موظف به ارجاع اختلافات به داوری شده‌اند باید براساس مقررات حاضر، اختلافات خود را از اعم از آن که در مراجع قضایی طرح شده یا نشده باشد و در صورت طرح در هر مرحله از رسیدگی باشد به مرجع داوری مورد توافق ارجاع دهند و در صورتی که چنین تکلیفی در اساسنامه مقرر نشده باشد، می‌توانند با توافق، موضوع مورد اختلاف را به داوری ارجاع کنند.

ماده ۲- موافقتنامه داوری

۱- موافقتنامه داوری توافقی است که به موجب آن طرفین حل و فصل تمام یا بعضی از اختلافات خودراکه درمورد یک یا چند رابطه حقوقی معین اعم از قراردادی یا غیرقراردادی بوجودآمده یا ممکن است درآینده حادث شودبه داوری اتحادیه تعاونی یا اتاق تعاون محول می نمایند.

۲- در مواردی که طرفین دعوا به موجب اساسنامه مورد عمل خود، داوری موضوع این مقررات را پذیرفته‌اند مندرجات اساسنامه آنها در این زمینه به منزله موافقتنامه داوری محسوب می‌شود. موافقتنامه داوری در سایر موارد می‌تواند طی هرگونه سندی که به امضای طرفین رسیده است یا از طریق مبادله نامه، یا نظایر آن منعقد شده باشد.

۳- ارجاع به سندی در قرارداد کتبی که متضمن شرط داوری باشد نیز به منزله موافقتنامه داوری است.

بخش دوم: جریان داوری

ماده ۴- درخواست داوری

داوری با تسلیم درخواست به مرجع داوری به عمل می آید.

درخواست داوری باید متضمن نکات زیر باشد:

۱- مشخصات کامل و نشانی طرفین.

۲- تعیین خواسته.

۳- توضیح ادعا و دلایل آن ووقایعی که موجب بروزاختلاف شده است.

۴- شرط داوری یا موافقتنامه داوری .

۵- اظهارنظر درموردتعداد داوران.

۶- امضاءخواهان (درصورت عجز ازامضاء، اثرانگشت).

تبصره ۱- خواهان داوری مکلف است رونوشت یا تصویرمصدق اسنادمثبته راضمیمه درخواست خودکرده واصل آنها را درصورت درخواست داوریا مرجع داوری ارائه نماید.

تبصره ۲- در صورتی که درخواست داوری به نمایندگی یاوکالت تقدیم شود، درج مشخصات نماینده یاوکیل و ارائه اسناد مثبت سمت الزامی خواهدبود.

تبصره ۳ - تسلیم درخواست داوری ناقص به مرجع داوری ،مادام که تکمیل نشده ،تکلیفی برای مرجع داوری ایجاد نمی نماید.

ماده ۵ - تبادل لوایح

الف- پس از دریافت درخواست داوری، مرجع داوری یک نسخه از درخواست و اسناد و مدارک ضمیمه آن را جهت پاسخ‌گویی به خواننده ابلاغ می‌کند. خواننده باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ درخواست داوری، پاسخ خود را که مشتمل بر اطلاعات ذیل باشد، به مرجع داوری تسلیم نماید:

۱. مشخصات کامل همراه با نشانی پستی و حسب مورد هرگونه اسناد مثبت سمت؛ درصورتیکه دفاع به نمایندگی یا وکالت به عمل آید.

۲. پاسخ به ادعاها، بیان ایرادات و مدافعات و ارائه هرگونه دلیل و اسناد و مدارک.

۳. اظهارنظر درخصوص تعداد داوران .

ب- درصورتیکه خواننده دعوای متقابلی داشته باشد باید ضمن پاسخ به درخواست داوری، به مرجع داوری تسلیم و ثبت کند. دعوای متقابل باید مشتمل بر موارد زیر باشد:

۱. بیان دعوا، منشاء و دلایل آن .

۲. ذکر خواسته دعوای متقابل.

ج- مرجع داوری دعوای متقابل را به خواهان ابلاغ می‌کند و خواهان باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ آن، لایحه جوابیه خود را به مرجع داوری تسلیم نماید.

د- پس از تبادل لوایح اولیه به شرح فوق و تکمیل پرونده و تعیین «داور» طبق این آئین‌نامه و اعلام قبولی او، مرجع داوری پرونده را به «داور» تسلیم می‌کند .

ماده ۶- ابلاغ اوراق و اخطاریه ها

ابلاغ کلیه اوراق و اخطاریه‌ها از طریق پست سفارشی انجام خواهد شد. ابلاغ اوراق در محل داور به صورت حضوری نیز معتبر است.

بخش سوم : ترکیب داور

ماده ۷- تعیین داوران

الف (طرفین می‌توانند ضمن موافقتنامه داور یا به موجب توافقنامه جداگانه، درخصوص تعداد داوران، توافق نمایند. در صورت فقدان چنین توافقی و نیز در صورتیکه بین طرفین در این خصوص اختلاف باشد، به ترتیب زیر اقدام خواهد شد و رجوع طرفین به مرجع داور به منزله قبول ترتیبات زیر است:

مرجع داور با توجه به موضوع دعوی، یک نفر را به عنوان داور انتخاب می‌نماید و به طرفین اعلام می‌کند تا اگر اعتراض یا جهات رد نسبت به داور مذکور دارند، ظرف مهلت پنج روز پس از معرفی داور به مرجع داور، اعلام کنند. چنانچه هر یک از طرفین ظرف مهلت مقرر اعتراض یا جهات رد موجهی نسبت به داور منتخب اعلام نمایند و مورد قبول مرجع واقع شود، مرجع داور فرد دیگری را معرفی خواهد نمود، در غیر اینصورت مرجع داور پرونده را به او تسلیم می‌کند.

ب (در مواردی که توافق شده هیأت داور به اختلاف رسیدگی کند، به ترتیب زیر عمل می‌شود: هر یک از طرفین مکلف است داور اختصاصی خود را ظرف مدتی که مرجع داور تعیین می‌کند از میان داوران مرجع انتخاب و معرفی کند و سپس طرفین یا داوران اختصاصی ایشان (با موافقت طرفین)، مکلفند ظرف مدت پنج روز داور سوم (سرداور) را به اتفاق تعیین و معرفی نمایند.

در صورتیکه طرفین ظرف مهلت مقرر داوران اختصاصی خود یا سرداور را انتخاب و معرفی نکنند، مرجع داور حسب مورد، داور طرف ممتنع یا سرداور (یا هر دو) را، انتخاب و معرفی می‌نماید تا اگر هر یک از طرفین اعتراض یا جهات رد نسبت به داور اختصاصی طرف دیگر یا سرداور دارند، ظرف مهلت پنج روز پس از معرفی داور به مرجع اعلام کنند.

تبصره ۱- رسیدگی به اعتراض یا جهات رد نسبت به داور یا سرداور که در این مرحله مطرح شود، با مرجع داور است و تصمیم مرجع در این خصوص قطعی است و در صورتیکه اعتراض یا جهات رد متوجه باشد و مورد قبول قرار گیرد، مرجع داور فرد دیگری به ترتیب فوق انتخاب می‌کند.

تبصره ۲- داور یا داوران منتخب بایستی موافقت خود را نسبت به هر داور قبل از ارجاع پرونده اعلام کنند.

تبصره ۳- در مواردی که داور توسط هیأتی متشکل از سه داور انجام می‌شود حداقل یکی از داوران آن باید از میان کارشناسان حقوقی (ترجیحاً آشنا به مسائل حقوقی بخش تعاون) تعیین شود.

تبصره ۴- تعیین داور یا داوران با رأی اکثریت هیأت‌مدیره و هیات بازرسی خواهد بود.

ماده ۸- موارد جرح داور

الف - اشخاص زیر را هر چند با تراضی نمی‌توان بعنوان داور انتخاب نمود:

۱- اشخاصی که بیطرفی و استقلال ایشان در موضوع داور، محل تردید باشد.

۲- اشخاصی که فاقد اهلیت قانونی هستند.

۳- اشخاصی که بموجب حکم قطعی دادگاه و یا در اثر آن از داور محروم شده‌اند.

۴- کلیه قضات و کارمندان اداری شاغل در محاکم قضایی.

ب - اشخاص زیر را نمی‌توان به عنوان داور معرفی و منصوب کرد مگر با تراضی طرفین:

۱- کسانی که سن آنها کمتر از بیست و پنج سال تمام باشد.

۲- کسانی که در دعوی ذینفع باشند.

۳- کسانی که با یکی از اصحاب دعوا قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته باشند.

۴- کسانی که قیم یا کفیل یا وکیل یا مباشر امور یکی از اصحاب دعوا هستند یا یکی از اصحاب دعوا مباشر امور آنها باشد.

۵- کسانی که خود یا همسرشان وارث یکی از اصحاب دعوا باشند.

۶- کسانی که خود یا همسرشان با یکی از اصحاب دعوا یا با اشخاصی که قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم با یکی از اصحاب دعوا دارند، در گذشته یا حال دعوی کیفری داشته باشند.

۷- کسانی که خود یا همسرشان و یا یکی از اقربای سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم آنها با یکی از اصحاب دعوا یا زوجه و یا یکی از اقربای نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم او دعوی حقوقی داشته باشد.

۸- کارمندان دولت درحوزه ماموریت آنان.

۹- اعضای هیأت‌مدیره و بازرسان و مدیرعامل اتحادیه‌های تعاونی و رؤسا، مدیران و دبیران اجرایی اتاق‌های تعاون.

تبصره- پس از تعیین داور، طرفین در صورت حدوث موجبات جرح می‌توانند تا قبل از صدور رأی داور اعتراض خود را با ذکر دلایل و مستندات مربوطه به مرجع داور اعلام نمایند. مرجع داور موظف است پس از دریافت تقاضای جرح داور، در اسرع وقت به اعتراض وی رسیدگی و نظر قطعی خود را که برای طرفین لازم‌الاجرا است، اعلام نماید. داور باید تا اعلام نظر مرجع داور، رسیدگی به اختلاف موضوع داور را متوقف نماید.

ماده ۹- داور جانشین

در صورت فوت یا حجر یا استعفاء و یا لغو حکم داور یا داوران از سوی مرجع داور به دلیل قصور یا ناتوانی در انجام وظایف داور و یا ثبوت جهات رد داور، مرجع داور موظف است حداکثر ظرف یک هفته نسبت به تعیین داور جایگزین اقدام نماید.

بخش چهارم - رسیدگی

ماده ۱۰- مقررات عمومی

داور باید با رعایت مقررات این آیین نامه و قوانین و مقررات جاریه، جریان داور را به نحو مقتضی اداره و به موضوع رسیدگی نماید و با طرفین اختلاف همواره رفتار مساوی و یکنواخت داشته باشد و به هر کدام از آنان، فرصت کافی برای طرح ادعا یا دفاع و ارائه دلایل و مستندات بدهد.

ماده ۱۱- جلسه رسیدگی

۱- تشخیص لزوم تشکیل جلسه برای ارائه ادله و توضیحات بر عهده داور است ولی در صورتی که یکی از طرفین حسب مورد درخواست داور یا لایحه دفاعیه تقاضای تشکیل جلسه کند، برگزاری جلسه با حضور طرفین الزامی است.

۲- در مواردی که هیأت داور متشکل از سه نفر است، جلسات رسیدگی هیأت، با حضور اکثریت اعضای آن رسمیت خواهد یافت.

۳- کلیه لوایح، مدارک و یا سایر اطلاعاتی که توسط یکی از طرفین به داور تسلیم و ارائه شده و همچنین گزارش و نظریه کارشناس منتخب داور یا مورد توافق طرفین باید به طرفهای اختلاف ابلاغ گردد.

۴- داور صورت مجلسی از مذاکرات جلسه رسیدگی تهیه و به امضای حاضرین خواهد رساند. طرفین می‌توانند از صورت مجلس تنظیمی درخواست رونوشت کنند.

۵- داور علاوه بر رسیدگی به دلایل استنادی طرفین، هرگونه تحقیقی که برای کشف حقیقت لازم باشد انجام خواهد داد.

ماده ۱۲- قصور هر یک از طرفین

۱- در صورتی که خوانده داور در مهلت مقرر لایحه دفاعیه ارائه ندهد، داور براساس دلائل و اسناد موجود، رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهد کرد.

۲- عدم حضور هر یک از طرفین در جلسه رسیدگی یا خودداری آنان از ارائه ادله و مدارک مورد استناد، مانع از رسیدگی به موضوع اختلاف نبوده و داور براساس مدارک موجود رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد کرد.

ماده ۱۳- محل داور

داوری در مرکز اصلی (اقامتگاه قانونی) مرجع داور انجام خواهد شد مگر آنکه باتوجه به شرایط و اوضاع و احوال دعوا و سهولت دسترسی به طرفین و تسریع در رسیدگی، محل دیگری توسط داور تعیین شود. در هر حال طرفین می‌توانند با موافقت داور و با تعهد به تامین هزینه مسافرت داور یا داوران، محل داور را با توافق یکدیگر معین کنند.

ماده ۱۴- مدت داوری

مدت داوری سه ماه و ابتدای آن روزی است که موضوع برای انجام داوری به داوربایهات داوری ارجاع می گردد.

ماده ۱۵- زبان داوری

زبان داوری فارسی است. در صورت عدم تسلط هریک از طرفین به زبان فارسی بایستی از مترجم استفاده شود.

ماده ۱۶- ارجاع امر به کارشناسی

داور می تواند در موارد لزوم و یا به تقاضای هر یک از طرفین، موضوع را به کارشناس متخصص ارجاع کند. در این صورت، طرفین مکلفند هرگونه اطلاعات و مدارک مورد نیاز را در اختیار کارشناس منتخب خود قرار دهند. نظریه کارشناسی از طریق مرجع داوری به طرفین ابلاغ می گردد تا چنانچه به مفاد آن اعتراض دارند حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اعلام نمایند. اعتراض مذکور در هیأت کارشناسی مرکب از سه نفر کارشناس به انتخاب داور یا به توافق طرفین، رسیدگی شده و نظری که این هیأت صادر و اعلام می کند، قطعی و غیرقابل اعتراض و مبنای تصمیم گیری داور خواهد بود.

بخش پنجم - ختم رسیدگی، صدور رأی و اجرای آن

ماده ۱۷- خاتمه رسیدگی

رسیدگی داوری در موارد زیر خاتمه می یابد:

الف: استرداد درخواست داوری از ناحیه خواهان مگر آنکه دعوی در مرحله صدور رأی باشد و خوانده به آن اعتراض ننماید و یا خواهان از اصل دعوای خود صرف نظر کند.

ب: توافق طرفین بر ختم رسیدگی و حل و فصل اختلافات خود به طریق مصالحه و سازش و با شرایط مرضی الطرفین.

ج : صدور رأی به موجب ماده ۱۸.

ماده ۱۸- صدور رأی

۱- داور باید بر اساس قوانین و مقررات جاری و اصول و قواعد حقوقی حاکم بر ماهیت اختلاف، حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ اعلام ختم رسیدگی، رأی مقتضی را صادر نماید.

۲- شرایط و مندرجات قرارداد طرفین و عرف و عادت و اوضاع و احوال مربوط باید در اتخاذ تصمیم داور مدنظر قرار گیرد.

۳- تصمیم داور یا هیأت داوری که با اکثریت اعضای آن اتخاذ شده، معتبر خواهد بود و به منزله رأی مرجع داوری است.

ماده ۱۹- شکل و محتوای رأی

الف - رأی داور بایدهکتبی و حاوی نکات زیر باشد:

۱- شماره و تاریخ صدور رأی.

۲- مشخصات طرفین و وکیل یا نمایندگان قانونی آنها باقی اقامتگاه.

۳- موضوع دعوا و درخواست طرفین.

۴- گردش کار.

۵- جهات، دلایل، مستندات، اصول و مواد قانونی که رای بر اساس آنها صادر شده است.

۶- مشخصات داور یا هیات داوری.

ب- رأی داور باید مستند، موجه و مدلل بوده و مغایر با قوانین و مقررات موجد حق نباشد.

ج - رأی باید به امضای داور (ودر مورد هیات داوری به امضای تمام یا اکثریت اعضای آن) رسیده و مهور به مهر مرجع داوری باشد.

ماده ۲۰- ابلاغ رای

رأی پس از صدور، توسط مرجع داوری به طرفین ابلاغ می گردد مشروط بر آنکه هزینه های داوری به مرجع داوری پرداخت شده باشد.

ابلاغ رای حسب مورد بصورت حضوری در مرجع داوری و یا از طریق پست سفارشی به آخرین اقامتگاه قانونی اعلامی طرفین صورت می پذیرد.

ماده ۲۱- اصلاح، تفسیر و تکمیل رأی

۱- تا زمانی که رأی داوری اجرا نشده است، هر یک از طرفین می‌تواند از داور درخواست تصحیح اشتباهات نگارشی و محاسبه‌ای رأی یا رفع ابهام از آن بنماید. داور نیز می‌تواند در صورت ملاحظه هرگونه اشتباه یا ابهام در رأی صادره رأساً اقدام به تصحیح یا تفسیر رأی نماید.

۲- داور باید ظرف پنج روز از تاریخ دریافت تقاضای تصحیح یا تفسیر رأی، یا پنج روز از زمان اطلاع از اشتباه، نسبت به اصلاح یا تفسیر آن اقدام کند.

تبصره- داور به محض آگاهی از اشتباه خود مکلف است مراتب را طی گزارشی به اطلاع مرجع داوری برساند.

۳- هر یک از طرفین می‌تواند با ارسال اخطاریه‌ای ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی، از داور تقاضا کند نسبت به ادعاهایی که در طول جریان داوری مطرح شده ولی در رأی صادره مورد حکم قرار نگرفته است، رأی تکمیلی صادر نماید. داور در صورتی که درخواست مزبور را موجه تشخیص دهد، ظرف ده روز مبادرت به صدور رأی تکمیلی خواهد کرد.

۴- مقررات ماده ۱۹ در مورد اصلاح، تفسیر و رأی تکمیلی نیز لازماً رعایه است.

ماده ۲۲- اجرای رأی

رأی داور در موارد ذیل باطل و در سایر موارد ظرف بیست روز پس از ابلاغ، لازماً اجرا است. هرگاه محکوم علیه در مهلت مذکور رأی را اجرا ننماید، در صورت تقاضای کتبی محکوم له از دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد، برگ اجرایی صادر و طبق مقررات به مورد اجرا گذاشته می‌شود:

۱- رأی صادره مخالف با قوانین موجد حق باشد.

۲- داور نسبت به مطلبی که موضوع داوری نبوده رأی صادر کرده است.

۳- داور خارج از حدود اختیار خود رأی صادر نموده باشد. در این صورت فقط آن قسمت از رأی که خارج از اختیار داور است ابطال می‌گردد.

۴- رأی داور پس از انقضای مدت داوری صادر و تسلیم شده باشد.

۵- رأی داور با آنچه در دفتر املاک یا بین اصحاب دعوا در دفتر اسناد رسمی ثبت شده و دارای اعتبار قانونی است مخالف باشد.

۶- رأی داور به وسیله داورانی صادره شده که مجاز به صدور رأی نبوده‌اند.

۷- قرارداد رجوع به داوری بی اعتبار بوده باشد.

بخش ششم - سایر مقررات

ماده ۲۲- هزینه‌ها

هزینه‌ها عبارتند از:

۱- هزینه‌های داوری

۲- هزینه‌های اداری

ماده ۲۴- هزینه‌های داوری

هزینه‌های داوری شامل موارد زیر است:

۱- حق الزحمه داوران مطابق ماده ۲۶ آیین نامه.

۲- حق الزحمه کارشناسان مطابق با تعرفه‌های قانونی.

۳- هزینه مأموریت داوران به خارج از حوزه مرجع داوری در صورتی که به تقاضای هر یک از طرفین و با تصمیم داور و تأیید مرجع داوری انجام شده باشد.

ماده ۲۵- هزینه‌های اداری

هزینه‌های اداری شامل تدارک مکان مناسب برای برگزاری جلسات داوری، امور دبیرخانه، تأمین منشی و نظایر آن مبلغ سیصد هزار ریال (۳۰۰۰۰۰) می‌باشد.

ماده ۲۶- تعیین حق الزحمه داوری

حق الزحمه داوران به شرح ذیل تعیین می‌شود:

- ۱- حق الزحمه داوری در صورت واحد بودن داور پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال و در صورتی که داوری توسط هیات صورت پذیرد به ازای هرنفر سیصد هزار (۳۰۰۰۰۰) ریال خواهد بود.
- ۲- چنانچه دعاوی متعدد باشد حق الزحمه هر دعوی جداگانه تعیین و بر مبنای تعرفه فوق محاسبه و تعیین میگردد . تشخیص متعدد بودن دعاوی با مرجع داوری خواهد بود .
- ۳- حق الزحمه داوری طبق تعرفه در زمان انتخاب داوران تعیین میشود .
- ۴- چنانچه در اثنای کار داوری ، طرفین سازش نمایند ، تعیین میزان حق الزحمه داوران با توجه به اقدامات انجام شده با مرجع داوری خواهد بود.
- ۵- حق الزحمه داوران باید در حساب خاصی که از سوی مرجع داوری برای این امراختصاص یافته تودیع و پس از انجام کار داوری طبق مقررات به آنها پرداخت شود .
- ۶- چنانچه امر داوری مستلزم عزیمت به خارج از محل مرجع داوری باشد هزینه سفر بر مبنای هر کیلومتر رفت و برگشت ۵۰۰ ریال و برای هر روز مقطوعاً دوپست هزار ریال تعیین میگردد. کسر کیلومتر و روز کامل محاسبه خواهد شد .

ماده ۲۷- تأمین هزینه‌ها

الف - مسئولیت پرداخت - پرداخت هزینه‌های موضوع مواد قبل به عهده متقاضی هر مورد اعم از داوری ، کارشناسی و سایر موارد خواهد بود .

تبصره ۱- محکوم له داوری می تواند هزینه های پرداختی را از محکوم علیه مطالبه نماید.

تبصره ۲- چنانچه در موافقتنامه داوری یا بموجب توافق بعدی طرفین ترتیب دیگری مقرر شده باشد، به همان ترتیب عمل خواهد شد.

ب - زمان پرداخت- زمان پرداخت هزینه های داوری به ترتیب زیر است:

۱- هزینه اداری همزمان با تسلیم درخواست داوری به مرجع داوری.

۲- حق الزحمه داوری پس از تعیین داور.

۳- حق الزحمه کارشناسی پس از تعیین کارشناس.

۴- هزینه ماموریت پس از تایید مرجع داوری .

ماده ۲۸- داوری اختلافات داخلی و خارجی در موارد و موضوعاتی که در مقررات حاضر پیش‌بینی نشده است، به ترتیب تابع مقررات عمومی و آئین رسیدگی مندرج در باب هفتم قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ و قانون داوری تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶ خواهد بود.